

Vergaderjaar 2020–2021

35 780

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2021 (Vijfde incidentele suppletoire begroting inzake ondersteuning van start- en scale-ups en het (innovatieve) mkb, aanvullingen op het economisch steun- en herstelpakket en tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze vijfde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze vijfde incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief Kabinetsstrategie Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen van 30 oktober 2020, de Kamerbrief Aanvullingen op het economisch steun- en herstelpakket van 12 maart 2021 en de Kamerbrief Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 van 19 maart 2021.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
B. van 't Wout

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significanteverschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid vijfde incidentele supplettoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. NvW, amendementen en ISB's ¹	Mutaties 5 ^e ISB	Stand 5 ^e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
VERPLICHTINGEN	12.051.799	987.500	13.039.299	0	0	0	0
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>	4.335.000		4.335.000				
<i>Waarvan overige verplichtingen</i>	7.716.799	987.500	8.704.299				
UITGAVEN	7.972.896	807.500	8.780.396	40.000	40.000	30.000	10.000
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	20%		34%				
Subsidies (regelingen)	6.652.735	806.500	7.459.235	40.000	40.000	30.000	10.000
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	41.217		41.217				
Eurostars	18.000		18.000				
Bevorderen Ondernemerschap	16.590		16.590				
Cofinanciering EFRO, inclusief INTERREG	25.590		25.590				
Bijdrage aan ROM's	7.330		7.330				
Verduurzaming industrie	36.264		36.264				
Startup-beleid	18.300		18.300				
Urgendamaatregelen industrie	59.500		59.500				
Invest-NL	10.582		10.582				
Noodloket (TOGS)	1.600		1.600				
Qredits	70.000		70.000				
Tegemoetkoming vaste lasten	6.112.000	450.000	6.562.000				
Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland	17.800	1.500	19.300				
Tegemoetkoming Starters	180.000		180.000				
Omscholing naar tekortsectoren	37.500		37.500				
Steunmaatregel mobiliteitscluster	0	30.000	30.000	40.000	40.000	30.000	10.000
TRSEC	0	325.000	325.000				
Overige subsidies	462		462				

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. NvW, amendementen en ISB's ¹	Mutaties 5 ^e ISB	Stand 5 ^e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Leningen	160.000	0	160.000	0	0	0	0
Bedrijfssteun	160.000		160.000				
Garanties	307.740	0	307.740	0	0	0	0
BMKB	37.523		37.523				
GroEIFaciliteit	8.472		8.472				
Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)	11.745		11.745				
Garantie Ondernemingsfinanciering (Corona)	250.000		250.000				
Opdrachten	10.998	0	10.998	0	0	0	0
Onderzoek en opdrachten	3.766		3.766				
Caribisch Nederland	1.296		1.296				
Regeldruk	2.271		2.271				
Regiekosten regionale functie	665		665				
Small Business Innovation Research	3.000		3.000				
Bijdrage aan agentschappen	110.599	1.000	111.599	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	110.068	1.000	111.068				
Bijdrage Agentschap Telecom	531		531				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	326.810	0	326.810	0	0	0	0
Bijdrage aan TNO	177.836		177.836				
Kamer van Koophandel	123.498		123.498				
Bijdrage aan NWO-TTW	25.476		25.476				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	402.864	0	402.864	0	0	0	0
Internationaal Innoveren	51.986		51.986				
PPS-toeslag (voorheen TKI-toeslag)	166.411		166.411				
TO2 (Deltares, MARIN en NLR)	59.682		59.682				
Topsectoren overig	15.793		15.793				
Ruimtevaart (ESA)	72.104		72.104				
Bijdrage NBTC	9.239		9.239				
Bijdragen organisaties	5.649		5.649				
Economische ontwikkeling en technologie	10.000		10.000				
EU-cofinanciering JTF	12.000		12.000				
Storting begrotingsreserve	1.150	0	1.150	0	0	0	0
Storting reserve BMKB	1.150		1.150				
ONTVANGSTEN	153.738	0	153.738	0	0	0	0
BMKB	33.000		33.000				
GroEIFaciliteit	8.000		8.000				
Garantie Ondernemings-financiering (GO)	13.000		13.000				
Luchtvaartkrediet-regeling	5.912		5.912				
Rijksoctrooiwet	37.887		37.887				
Eurostars	5.094		5.094				
F-35	8.000		8.000				
Bedrijfssteun	40.000		40.000				
Diverse ontvangsten	2.845		2.845				

¹ Kamerstuk 35 677, nr. 1 en 2, Kamerstuk 35 685, nr. 1 en 2, Kamerstuk 35 723, nr. 1 en 2 en Kamerstuk 35 747, nr. 1 en 2.

Toelichting

In deze incidentele suppletore begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven zoals vermeld in de Kamerbrief Aanvullingen op het economisch steun- en herstellapakket van 12 maart 2021 met betrekking tot de

Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL), de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) Caribisch Nederland en de steunmaatregel mobiliteitscluster en de Kamerbrief Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 van 19 maart 2021 met betrekking tot de tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 (TRSEC).

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)

Het budget van de TVL wordt verhoogd met € 450 mln. Deze verhoging houdt verband met verhoging van het vergoedingspercentage van de regeling voor het tweede kwartaal van 2021 van 85% naar 100%.

Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) Caribisch Nederland

De regeling TVL Caribisch Nederland is gebaseerd op de TVL voor Europees Nederland en toegesneden op de lokale omstandigheden. Het budget van de regeling wordt voor het tweede kwartaal van 2021 met € 1,5 mln verhoogd in verband met verhoging van het vergoedingspercentage van 85% naar 100%.

Steunmaatregel mobiliteitscluster

De omzetten in het mobiliteitscluster lopen sterk terug als gevolg van de coronacrisis, waardoor ook de R&D-investeringen onder grote druk staan. R&D is noodzakelijk om te kunnen blijven concurreren en om de klimaatopgaven te realiseren. Om de teruggang in R&D-investeringen te mitigeren is een subsidieregeling aangekondigd voor bedrijven in de automotive, luchtvaart en maritieme sectoren. De subsidie is bedoeld voor R&D-projecten die op korte termijn kunnen starten en een looptijd hebben van maximaal 4 jaar. Het budget voor de regeling is vastgesteld op € 150 mln.

Tijdelijke regeling subsidie evenementen COVID-19 (TRSEC)

Het kabinet heeft in de Kamerbrief van 21 januari jl. (Kamerstuk 35 420, nr. 217) aangekondigd minimaal € 300 mln steun te verlenen aan de eventensector in de vorm van een garantieregeling en heeft de Kamer op 19 maart jl. een brief gestuurd met de nadere uitwerking van deze regeling.

De regeling is bedoeld voor organisatoren (en hun leveranciers) van evenementen die gepland staan tussen 1 juli en 31 december 2021. De regeling biedt vergoeding van gemaakte kosten indien het evenement door de rijksoverheid vanwege de epidemiologische situatie wordt verboden. Door de voor annulering gemaakte kosten te vergoeden behouden organisatoren liquiditeit om op termijn opnieuw te investeren en inkomsten te genereren, zodat de sector na de coronacrisis weer zelfstandig verder kan. Het plafond van de te verlenen subsidie en leningen bedraagt € 385 mln. Dit bedrag is als verplichtingenbudget opgenomen. Het kasbudget van € 325 mln is de raming van het uit te betalen bedrag.

Bijdrage RVO.nl

Het bedrag van € 1 mln betreft een globale raming van de uitvoeringskosten van de TRSEC (zie boven).

Het kabinet monitort voortdurend hoe het pakket van generieke crisismaatregelen voor diverse economische actoren uitwerkt en of het pakket nog adequaat is. Als de uitgaven hoger uitvallen dan de huidige ramingen dan zal dit generaal worden gecompenseerd. Bij onderuitputting na definitieve beëindiging van de crisismaatregelen vloeien de middelen terug naar het algemene beeld.

2.2 Beleidsartikel 3 Toekomstfonds

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid vijfde incidentele suppletore begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. NvW, amendementen en ISB's ¹	Mutaties 5 ^e ISB	Stand 5 ^e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
VERPLICHTINGEN	250.348	250.000	500.348	0	0	0	0
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>			0				
<i>Waarvan overige verplichtingen</i>	250.348	250.000	500.348				
UITGAVEN	265.316	250.000	515.316	0	0	0	0
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	53%		37%				
Subsidies (regelingen)	4.264	0	4.264	0	0	0	0
Smart Industry	183		183				
Haalbaarheidsstudies STW	800		800				
Thematische Technology Transfer	3.281		3.281				
Leningen	247.144	250.000	497.144	0	0	0	0
Startups / MKB financiering							
<i>Volledig revolverend</i>							
Fund to Fund	31.592		31.592				
ROM's	85.000		85.000				
Dutch Future Fund	0	25.000	25.000				
Deep Tech Fund	0	175.000	175.000				
Fonds Alternatieve Financiering	0	50.000	50.000				
<i>Deels revolverend</i>							
Innovatiekrediet	48.682		48.682				
Risicokapitaal Seed Capital	33.620		33.620				
Vroegefasefinanciering / informal investors	21.260		21.260				
Startups / MKB	4.995		4.995				
Investeringen in fundamenteel en toegepast onderzoek							
<i>Met vermogensbehoud</i>							
Fundamenteel en toegepast onderzoek	10.952		10.952				
Onco research	3.031		3.031				
Smart Industry	239		239				
Thematische Technology Transfer	7.773		7.773				
Bijdrage aan agentschappen	13.908	0	13.908	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	13.908		13.908				
Ontvangsten	44.000	0	44.000	0	0	0	0
Fund to Fund	17.900		17.900				
Innovatiekrediet	15.000		15.000				
Seed Capital	10.300		10.300				
DVI II	800		800				

¹ Kamerstuk 35 677, nr. 1 en 2, Kamerstuk 35 685, nr. 1 en 2, Kamerstuk 35 723, nr. 1 en 2 en Kamerstuk 35 747, nr. 1 en 2.

Toelichting

In deze incidentele suppletore begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven zoals aangekondigd in de Kamerbrief Kabinetsstrategie Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen van 30 oktober 2020 (Kamerstuk 33 009, nr. 96) met betrekking tot een pakket aan

maatregelen gericht op 1) de ondersteuning van kennisintensieve start- en scale-ups om de technologische kennis en internationale concurrentiepositie voor Nederland te beschermen, 2) de behoefte aan «grote tickets» voor Nederlandse scale-ups generiek en 3) de ondersteuning van alternatieve financiers om het bestaande financieringsaanbod in Nederland te verbreden.

Verplichtingen en uitgaven

Leningen

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet samen met Invest-NL een pakket aan maatregelen voor de verdere ondersteuning van start- en scale-ups en het (innovatieve) mkb aangekondigd. Dit pakket bestaat uit een drietal maatregelen:

de ondersteuning van kennisintensieve start- en scale-ups om de technologische kennis en internationale concurrentiepositie voor Nederland te beschermen via een deeptech fonds, de behoefte aan «grote tickets» voor Nederlandse scale-ups generiek via het Dutch Future Fund en de ondersteuning van alternatieve financiers om non-bancaire financieringsmogelijkheden te vergroten via een fonds voor alternatieve financiers.

Voor het totaalpakket heeft het kabinet € 250 mln voor 2021 gereserveerd. Met deze incidentele suppletoire begroting worden de middelen aan de EZK begroting toegevoegd, waarbij € 175 mln voorzien is voor het deeptech fonds, € 25 mln voor een bijdrage aan het Dutch Future Fund en € 50 mln voor de oprichting van het fonds voor alternatieve financiers. De Kamer wordt in april nader over de uitwerking van dit pakket aan maatregelen geïnformeerd.

Het kabinet monitort voortdurend hoe het pakket van generieke crisismaatregelen voor diverse economische actoren uitwerkt en of het pakket nog adequaat is. Als de uitgaven hoger uitvallen dan de huidige ramingen dan zal dit generaal worden gecompenseerd. Bij onderuitputting na definitieve beëindiging van de crisismaatregelen vloeien de middelen terug naar het algemene beeld.